

Læreplan i felles programfag i Vg1 medier og kommunikasjon

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 16. januar 2006 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2006

Gjelder til 31.07.2016

Utdanningsdirektoratet

Formål

Medie- og kommunikasjonsvirksomheter har en viktig rolle som kilde til kunnskap, underholdning, opplevelse, markedsføring og handel. Stadige og raske endringer i samfunn og teknologi fører også til endringer i bruken av medier. Økt globalisering og sammensmelting av ulike medier fører til at nye yrker og medieprodukter oppstår, noe som stiller nye krav til kompetanse innenfor mediesektoren.

Opplæringen i felles programfag i medier og kommunikasjon skal bidra til forståelse av hvordan mediene preger menneskers samfunnsoppfatning, holdninger, tenkemåter og handlinger. Opplæringen skal bidra til at samfunnet får dekket behovet for teknologikyndige, kreative, skapende og reflekterende mennesker med kompetanse innenfor kommunikasjon, design og medieproduksjon. Opplæringen skal også ta hensyn til at teknologien videreutvikler tradisjonelle medier og skaper nye kanaler, produkter og tjenester, som i sin tur påvirker menneskers medievaner. Opplæringen i felles programfag skal bidra til å dekke samfunnets behov for endringsdyktige yrkesutøvere i medie- og kommunikasjonsvirksomheter.

Opplæringen i felles programfag skal utvikle den enkeltes evne til å bruke tekst, lyd og bilde og kombinasjoner av disse i medieproduksjoner. Opplæringen skal bidra til at elevene utvikler ferdigheter i kommunikasjon, design og produksjon. Opplæringen skal også bidra til økt kunnskap om ytringsfrihet og respekt for egne og andres kulturer og mediebruk. Forståelse for mediernes makt i samfunnet skal også være et sentralt element.

Opplæringen skal være relevant for ulike medieyrker på et grunnleggende nivå. Den skal fremme evne til selvstendighet og samarbeid i tverrfaglig arbeid og gi grunnlag for og inspirere til entreprenørskap. Opplæringen skal gi gode arbeidsvaner gjennom praktisk arbeid og helhetlige, tverrfaglige arbeidsoppgaver.

Struktur

Felles programfag er strukturert i tre programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over felles programfag:

Årstrinn	Felles programfag		
Vg1	Mediekommunikasjon	Mediedesign og medieuttrykk	Medieproduksjon

Beskrivelse av programfagene

Mediekommunikasjon

Programfaget dreier seg om kommunikasjonsmetoder og fortellerteknikker som kan brukes i formidling av budskap i ulike medier mot forskjellige målgrupper. Programfaget omfatter bruk av medier og mediernes rolle, makt og historie. Regelverk, etikk og kildekritikk inngår i programfaget.

Mediedesign og medieuttrykk

Programfaget handler om idé, form, uttrykk og funksjon knyttet til kommunikasjon gjennom tekst, lyd og bilde. Programfaget dreier seg om oppøving av kreative ferdigheter og utforming av medieprodukter. Programfaget omfatter uttrykkshistorie på grunnleggende nivå. Bruk av ulike designmessige virkemidler i medieproduksjoner inngår i programfaget.

Medieproduksjon

Programfaget dreier seg om å planlegge og gjennomføre en medieproduksjon, individuelt og i samarbeid med andre. Programfaget omfatter produksjon, bearbeiding, oppbevaring og distribusjon i aktuelle formater. Programfaget omfatter bruk av arbeidsmetoder og produksjonsverktøy.

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

Vg1

Mediekommunikasjon: 159 årstimer

Mediedesign og medieuttrykk: 159 årstimer

Medieproduksjon: 159 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I medier og kommunikasjon forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i medier og kommunikasjon innebærer å uttrykke seg om estetiske og andre former for opplevelse knyttet til medieprodukter. Det dreier seg også om å kommentere og vurdere egne og andres medieprodukter.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i medier og kommunikasjon innebærer å utforme tekster i ulike sjangere til bruk i ulike medier. Å kunne skrive et variert og presist språk er en viktig del av kvalitetssikringen i all medievirksomhet.

Å kunne lese i medier og kommunikasjon innebærer å tolke og forstå tekster og bilder av ulik kompleksitet og vanskelighetsgrad innen ulike sjangere i forskjellige medier.

Å kunne regne i medier og kommunikasjon innebærer å sette opp en produksjonskalkyle, og å forstå og bruke prinsippene for bildeoppløsning, filstørrelser, kompresjonsteknikker, geometriske størrelsesforhold, vektorgrafikk, binære tall og lyd.

Å kunne bruke digitale verktøy i medier og kommunikasjon innebærer å framstille tekst, lyd, bilder og multimedieprodukter ved hjelp av digitale verktøy og å bruke slike verktøy til informasjonssøk og kreative uttrykk.

Kompetansemål

Mediekommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for enkle kommunikasjonsmodeller

- formidle budskap tilpasset forskjellige målgrupper
- gjøre rede for kjennetegn ved dramaturgi og ulike fortellerteknikker innenfor sentrale sjangere innen tekst-, bilde- og lydmediene eller en kombinasjon av dem
- utøve enkel analyse og kildekritikk innen ulike sjangrer og formater i radio, bilde, avis, film, fjernsyn og multimedier
- gjøre rede for hva som særpreger reklame, informasjon og journalistikk
- bruke grunnleggende arbeidsmetoder innen reklame, informasjon og journalistikk
- gjøre rede for medienes funksjon i samfunnet og deres rolle som maktfaktor
- drøfte hvordan mediene kan påvirke menneskers oppfatning av individ og samfunn og forholdet mellom majoritetsbefolkning og minoritetsgrupper
- beskrive hovedtrekkene i mediehistorien
- følge regelverk og etiske normer som regulerer medie- og kommunikasjonsvirksomhet, i arbeid med egne medieprodukter
- drøfte medienes produkter i lys av regelverk og etiske normer som regulerer medie- og kommunikasjonsvirksomhet

Mediedesign og medieuttrykk

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke aktuelle teknikker for idéskapning og idéutvikling innen tekst, lyd og bilde eller kombinasjoner av dem
- bruke skisseteknikker til å visualisere ideer
- drøfte sammenhengen mellom innhold, struktur og kommunikasjon i egne og andres medieprodukter
- formidle et budskap ved bruk av balanse, bevegelse, kontrast, rytme og framheving
- bruke dramaturgi og fortellerteknikker i egne medieproduksjoner
- velge typografi som passer til budskap, uttrykk og layout, og bruke typografiske prinsipper for å oppnå god lesbarhet i ulike medier
- beskrive og bruke form- og fargekontraster
- velge lyd i forhold til budskapet
- bruke prinsipper for lys som virkemiddel i visuell kommunikasjon
- bruke prinsipper for utsnitt og perspektiv i komposisjon av bilder
- gjøre rede for utviklingen av tegn og symboler og bruke dem bevisst i egne arbeider

Medieproduksjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge, produsere og presentere tekst, lyd, stillbilder, levende bilder og kombinasjoner av disse i aktuelle formater og standarder til trykte og elektroniske medier
- bruke relevante metoder for kvalitetssikring av egen arbeidsprosess og eget produkt
- bruke tidsmessig verktøy, programvare og annet teknisk utstyr på en forsvarlig måte
- oppbevare råmateriale og bearbeidet materiale på en faglig forsvarlig måte
- beregne kostnader ved en medieproduksjon
- forklare hvordan arbeidet kan tilrettelegges ergonomisk, og ivareta dette i daglig arbeid
- gjøre rede for sammensmelting innen ulike medier som følge av teknologisk og samfunnsmessig utvikling

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Mediekommunikasjon	Elevene skal ha en standpunkt karakter i hvert av programfagene.
Mediedesign og medieuttrykk	
Medieproduksjon	

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Mediekommunikasjon	Elevene skal ikke opp til eksamen.
Mediedesign og medieuttrykk	
Medieproduksjon	

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Mediekommunikasjon	Privatistene skal opp til en skriftlig eksamen i hvert av programfagene. I tillegg skal de opp til en tverrfaglig praktisk-muntlig eksamen som omfatter programfagene. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Mediedesign og medieuttrykk	
Medieproduksjon	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.